

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.02.056>

УДК 346.1

К.О. ХРИМЛІ, канд. юрид. наук, наук. співроб.

Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ, Україна

 orcid.org/0000-0001-8547-0842

О.Ю. ГОСТЄВА, провідний економіст

Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ, Україна

 orcid.org/0000-0002-1203-8933

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Ключові слова: інвестиційна привабливість, єдиний спеціальний законодавчий акт, сукупність нормативно-правових актів, зарубіжні країни.

Зазначається, що основою правового регулювання інвестиційної діяльності є законодавча база країни, яка регулюється органами державної та регіональної влади і впливає на інвестиційну привабливість. Досліджено досвід деяких зарубіжних країн щодо правового регулювання інвестиційної діяльності. Країни, що досліджуються, розподілено на такі, які мають єдиний спеціальний законодавчий акт, що регулює інвестиційну діяльність, і такі, де інвестиційна діяльність регулюється сукупністю нормативно-правових актів, тобто єдиний спеціальний законодавчий акт у таких країнах відсутній. На підставі досліджуваного зарубіжного досвіду визначено окремі положення, які можуть бути корисними Україні.

Вступ. Одним із головних показників сталого розвитку країни є рівень її привабливості для інвестування. В умовах інтеграції України до Європейського Союзу питання інвестиційної привабливості держави є досить актуальними та мають першочергове значення.

Основою правового регулювання інвестиційної діяльності є законодавча база країни, яка регулюється органами державної та регіональної влади і впливає на інвестиційну привабливість. Від того, наскільки ефективно діє законодавча система, буде залежати рівень інвестиційної привабливості країни. У кожній країні існують свої закони та органи управління, які регулюють і координують процес формування інвестиційної привабливості [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості правового регулювання інвестиційної діяльності в зарубіжних країнах досліджують у своїх працях такі вчені: Т.Л. Кельдер, Ю.М. Попова, К.А. Богданова, А.В. Кирін, В.С. Махітько та ін.

Мета даної роботи полягає у вивченні світового досвіду правового регулювання інвестиційної діяльності.

Результати дослідження. Розглянемо країни, де нема єдиного спеціального закону щодо регулювання інвестиційної діяльності, але існують законодавчі акти, які містять спеціальні норми, спрямовані на стимулювання інвестицій. До таких країн належать Велика Британія, ФРН, Франція, Бразилія.

Аналізуючи політику Великої Британії у сфері правового регулювання інвестиційної діяльності, треба відмітити, що ця країна є значним отримувачем іноземних інвестицій, не зважаючи на те, що в країні не існує спеціального законодавства щодо регулювання інвестиційної діяльності.

Ефективна структурна перебудова і поліпшення економічної ситуації у Великій Британії, бажання іноземних фірм зайняти нові ринки збуту для своїх товарів, висока норма прибутку за рахунок порівняно низьких витрат на робочу силу, ефективна система оподаткування (відсутні податки на капіталовкладення в обладнання, знижені податки на інвестиції в будівництво споруд) — саме ці чинники сприяють залученню інвестицій в економіку країни [2, с. 67]. Також слід зауважити, що у Великій Британії іноземні інвестори звільнені від отримання дозволів на здійснення своєї діяльності на території держави.

Як зазначають науковці І.В. Стояненко та О.І. Комариста, на інтенсивність процесу залучення іноземних інвестицій у Велику Британію також впливає відсутність у країні валютного контролю, що полегшує експорт та імпорт капіталу, а ставки оподаткування значно нижчі за інші європейські країни, іноземні підприємці мають право користуватися різноманітними пільгами, що існують у Великій Британії (безоплатні субсидії, позики на пільгових умовах, державні гарантії для одержання банківських позик, податкові знижки та ін.) [3, с. 22].

У Великій Британії іноземним інвесторам не потрібні дозволи на здійснення діяльності. Але, як вказує Н.І. Шевченко, згідно із Законом «Про промисловість» «уряд може заборонити купівлю іноземними інвесторами важливих підприємств обробної промисловості, якщо це суперечить інтересам держави. В галузях авіаційного та водного транспорту діяльність іноземних компаній дозволяється лише під національним контролем» [4, с. 142].

Ще одна країна, в якій теж відсутній єдиний закон, що регулює інвестиційну діяльність, це ФРН. Проте у цій державі існують два основних законодавчих акти, які містять норми щодо регулювання інвестиційної діяльності. До них відносяться Закони «Про зовнішні економічні зв'язки» та «Про кредити». Згідно з цими Законами, у ФРН немає зако-

нодавчих обмежень на рух капіталу, на обсяг і характер валютних угод, а також на фінансування іноземних компаній на місцевому ринку позикового капіталу. Що стосується отримання ліцензій на будь-яку діяльність, у Німеччині уведено ліцензії для діяльності в деяких галузях економіки: медичній, фармацевтичній, транспортній, страховій, банківській, а також діяльність у готельному і ресторанному бізнесі [5, с. 79].

Необхідно зазначити, що у ФРН існують певні стимули та заохочення щодо діяльності іноземних компаній у регіонах, які відстають за своїм економічним розвитком. Для того, щоб подолати різницю у розвитку земель, у Німеччині було створено систему стимулювання інвестиційної діяльності. В цьому напрямі іноземним інвесторам поряд із стандартними амортизаційними відрахуваннями надано право списання протягом першого року інвестицій на придбання або виробництво основних засобів. Також під інвестування в основні засоби видаються банківські кредити із зниженою відсотковою ставкою [6, с. 96].

Цікавим у сфері правового регулювання інвестиційної діяльності є досвід Франції, бо у цій країні теж відсутній єдиний спеціальний закон, що регулює іноземні інвестиції. Але, як вказує А.В. Кирич, незважаючи на відсутність такого нормативно-правового акта, у Франції діє система попереднього повідомлення влади про наміри продовження термінів апробації, який поширюється головним чином на інвесторів з країн, які не є членами Європейського союзу, у разі їхньої участі в діяльності французької компанії. Законодавством Франції встановлено чітке розмежування між прямими та іншими іноземними капіталовкладеннями, що пояснюється застосуванням більшого пільгового регулювання у відносинах останніх. Також необхідно зазначити відносно капіталовкладень, що іноземні інвестори мають право на переказ прибутків із Франції без будь-яких обмежень [7, с. 41].

Залученню іноземних інвестицій в економіку Франції також сприяє ефективна система заохочення як власних, так і іноземних інвестицій, спрямованих на розвиток пріоритетних і провідних галузей промисловості. У країні існує і преференційний податковий режим для підприємств, що працюють у так званих зонах підприємництва Франції [6, с. 95—96].

Бразилія — ще одна країна, де не існує спеціального законодавства щодо правового регулювання інвестиційної діяльності. У Бразилії існує найбільший ринок медичних приладів у Латинській Америці, країна має найвищу у світі інвестиційну привабливість і посідає шосте місце за об'ємом прямих іноземних інвестицій [8].

Правове регулювання іноземних інвестицій у Бразилії законодавчо закріплено Законом про прибутки від 03.09.1962 № 4131, який регулює репатріацію коштів, переказ за кордон та придбання валюти за роялті та послуги, та Законом про національну фінансову систему від 31.12.1964 № 4,595. Обидва законодавчих акти чітко визнають Центральний банк Бразилії як установу, відповідальну за регулювання та нагляд за іноземними інвестиціями, що надходять до Бразилії [9, с. 12].

Згідно із законодавством Бразилії, прямі інвестиції можуть бути здійснені шляхом переказу іноземної валюти як капітального внеску до бразильської компанії або для придбання наявних акцій, або через внесок активів у компанію. Іноземна інвестиція повинна бути зареєстрована у Центральному банку, якщо: 1) вона перебуває у виробничій діяльності, яка повністю або частково може бути проведена іноземним інвестором; 2) інвестиція кваліфікується як інвестиція іноземного капіталу відповідно до Правила бразильських іноземних інвестицій. Таким чином, стосовно інвестицій у господарську діяльність (зокрема торгівля, виробництво або надання послуг), початкові інвестиції, репатріації капіталу та перекази дивідендів повинні бути зареєстровані в Центральному банку [10].

Бразильська правова система не визначає відмінностей між іноземними або національними інвесторами. Спори про можливі обмеження для іноземних інвесторів закінчилися в 1995 р. Тоді законодавець скасував ст. 171 Конституції Бразилії, засновану на концепціях корпоративного контролю і більшості голосуючих акцій, коли відрізняли приватну національну компанію від корпорації національного капіталу. На сьогодні правова система Бразилії визначає приватну національну компанію як організацію, засновану відповідно до закону і засновану в Бразилії (ст. 60 Федерального указу № 2627/1940). Тому іноземний інвестор, який відповідає вимогам для

реєстрації, має право на такий же режим, як і будь-який бразильський інвестор [9, с. 13].

Заходи та стимули для інвесторів в Бразилії пов'язані зі зниженням податків або звільненням від податку на дохід у вигляді відсотків і дивідендів: спеціальне оподаткування експорту технологічних інформаційних послуг; спеціальні податкові стимули для експортоорієнтованих компаній у разі придбання ними основних засобів та устаткування; спеціальні податкові стимули для компаній, що займаються виробництвом у північних і північно-східних регіонах Бразилії [8].

Значні заходи та стимули для інвесторів у Бразилії надаються для проведення досліджень у сфері технологій, упровадження інновацій. З 2009 р. у Бразилії працює державна програма підтримки інвестицій *PSI (Programa de Sustentação do Investimento)*. Програма спрямована на сприяння інвесторам, у т. ч. іноземним, у сфері розробки та упровадження інноваційних технологій.

Урядом Бразилії у 2015 р. було наголошено на пріоритетному характері інвестицій у розвиток інфраструктури. Програма інвестицій, що реалізується, націлена на залучення інвестицій у дороги, порти, аеропорти, енергетичну інфраструктуру та міський транспорт. Усі ці галузі відкриті для участі іноземного капіталу [11, с. 172—173].

Значний інтерес для України має досвід правового регулювання інвестиційної діяльності деяких країн Східної та Центральної Європи, які мають спеціалізоване законодавство щодо регулювання інвестиційної діяльності, а саме: Польщі, Угорщини та Чеської Республіки.

Отже, розглянемо Польщу, країну, яка є країною з найпривабливішим інвестиційним кліматом серед країн-членів ЄС. За даними рейтингу Світового банку *Doing Business 2017*, Польща зайняла 24-те місце серед 190 країн, а в доповіді *FDI Intelligence* (підрозділи *Financial Times Ltd.*) — перше місце в Європі і третє у світі (після Китаю і США) за привабливістю вкладень у виробництво [12, с. 45].

Іноземні інвестиції в Польщі в основному регулюються Законом «Про іноземні інвестиції», який було ухвалено 14.07.1991 і який став основним документом, що регулює іноземні інвестиції в країні. Закон визначає види підприємств, яким дозволено інвестувати, умови репатріації прибутку та доходи інозем-

них фахівців, податкові стимули для іноземних інвесторів, а також забезпечує правовий захист іноземних інвесторів у Польщі.

На підставі цього закону іноземним інвесторам надаються такі гарантії: виплата компенсації іноземним інвесторам у розмірі їхньої фінансової участі у випадку націоналізації або експропріації їхніх активів; вивезення за кордон коштів в іноземній валюті в повному обсязі прибутку, а також коштів від ліквідації чи продажу компанії, компенсацію, отриману за націоналізоване або експропрійоване майно; іноземні інвестори мають право вивозити кошти в іноземній валюті в розмірі своєї винагороди після сплати податків та репатріювати їх без спеціального дозволу [13, с. 372].

У 2001 р., внаслідок наближення до ЄС, Польща внесла до свого законодавства зміни. Подальші удосконалення охоплювали принцип взаємності, в якому говорилося, що звернення до іноземних інвесторів у Польщі має бути таким же, як і в польських фірмах у країні походження інвесторів. Тобто всі іноземні інвестори, які зареєстровані в Європейському економічному просторі, що прийшли в липні 2004 р. разом зі вступом Польщі до Європейського Союзу, повинні розглядатися як польські компанії [14, с. 51].

Необхідно зазначити, що в Польщі іноземним інвесторам гарантовано вільний доступ на внутрішні ринки та дозволено брати участь у процесі приватизації. Також у Польщі існує система митних пільг: згідно з польським законодавством іноземні інвестори звільнюються від сплати мита на обладнання, придбання якого відбулося за кордоном, протягом трьох років інвестиційної діяльності. Щоб заохочувати іноземні інвестиції, польська місцева влада може звільнювати інвестора від сплати податку на нерухоме майно, надавати пільги для оплати за електроенергію, готувати основу для підприємницької діяльності по зниженій ціні.

Наявність на території Польщі зон зі спеціальними умовами функціонування також робить цю країну привабливою для іноземних інвестицій. Території підприємства вільних економічних зон в Польщі звільнені від сплати імпортного мита тих груп товарів, які роблять внесок у статутний капітал за умови, що протягом трьох років після звільнення власник не передасть право власності на ці

товари іншій людині. Зважаючи на вид діяльності інвестора, можливе звільнення від податків на термін 10—25 років [15, с. 256].

Надалі розглянемо досвід правового регулювання інвестиційної діяльності в Угорщині. Ця країна відкрита для іноземних інвесторів, отже їх діяльність дозволена майже у всіх її сферах. Найпомітнішим чинним законом щодо інвестиційної діяльності в Угорщині є Закон XXIV 1988 р. «Про інвестиції іноземних осіб в Угорщині». Так, згідно з цим законом, інвестиції іноземних осіб в Угорщині користуються повним захистом і безпекою. За законом, для компаній з іноземними інвестиціями скасовується необхідність одержання дозволу на здійснення прямих іноземних інвестицій. Він надає повний захист інвестицій та підприємствам інвесторів, які не є резидентами Угорщини, і гарантує, що з іноземними інвесторами будуть поводитися так само, як і з угорськими. Закон також містить гарантію репатріації, згідно з якою іноземні інвестори можуть вільно переказувати прибуток і інвестиційний капітал до своєї країни у разі часткового або повного припинення їхньої діяльності. Збиток, нанесений у результаті націоналізації, експропріації власності або заходів подібного правового наслідку, має бути відшкодовано іноземному інвестору невідкладно за дійсною вартістю [16, с. 6].

В Угорщині підприємства з іноземними інвестиціями, які розміщені в депресивних регіонах (де рівень безробіття перевищує 15 %), повністю звільнені від сплати податку на прибуток терміном до п'яти років за умови щорічного зростання продажів на 5 % від обсягу інвестицій [17]. Потрібно зазначити, що в Угорщині пільги доступні усім інвесторам і ніяких спеціальних пільг для іноземних інвесторів не існує, оскільки Угорщина приєдналась до антидискримінаційних нормативних актів Європейського Союзу [6, с. 100].

Важливо зосередити увагу на тому, що на території Угорщини працює найширший вибір індустріальних парків у регіоні Центральної та Східної Європи, де інвестори можуть вибирати з-понад 206 промислових парків для реалізації власних проектів, для яких створюють сприятливі умови, зокрема: забезпечення відповідною інфраструктурою, необхідною для виробництва; сприяння в розвитку професійної кооперації для скорочення витрат ви-

робництва; надання широкого спектра якісних банківських, митних, адміністративних та консультативних послуг тощо [18, с. 80].

Наступна країна, досвід правового регулювання інвестиційної діяльності якої варто розглянути, — Чеська Республіка.

У Чехії на початку 1990-х рр. були сформовані напрями інвестиційної політики, а також створенні інституційні та законодавчі засади для її послідовного впровадження [19]. Серед країн Центрально-Східної Європи Чеська Республіка стала першою, де на законодавчому рівні була впроваджена система стимулювання інвестицій. Так, у 1998 р. Урядом Чехії була ухвалена постанова про заохочення інвестицій, а 2000 р. ухвалено Закон «Про заохочення інвестицій», яким іноземним інвесторам було надано однакові права та умови виходу на ринок із вітчизняними інвесторами. Відповідно до цього Закону інвестиційні заохочення можуть надаватися новим та наявним компаніям, чеським та іноземним інвесторам. Що стосується виробничих компаній, то вони можуть бути повністю або частково звільнені від податку на прибуток на строк до 10 років разом із підтримкою для створення нових робочих місць або перекваліфікації працівників. Також може розглядатися компенсація витрат стосовно внутрішньої трудової міграції галузевих фахівців [20, с. 88—89].

На позитивні результати правового регулювання інвестиційної діяльності в Чехії вказують у своїй праці В.А. Устименко та О.Р. Зельдіна. Отже, як вважають науковці, «що сто-

сується інвестиційної політики в цілому, то відкритість для іноземних інвестицій і вільний конкурентний ринок дали змогу Чеській Республіці мати позитивну перспективу зростання, основні макроекономічні реформи і мікроекономічний прогрес встановили відносно стабільний і надійний клімат для інвестицій. Чеська Республіка забезпечує безпечне середовище для інвестицій та має стабільну, швидко зростаючу економіку» [21, с. 43].

Висновки.

1. Правове регулювання інвестиційної діяльності впливає на рівень інвестиційної привабливості тієї чи іншої країни.

2. Ряд країн мають єдиний спеціальний законодавчий акт, що регулює інвестиційну діяльність. Наприклад: Польща, Угорщина, Чеська Республіка.

3. У деяких країнах інвестиційна діяльність регулюється сукупністю нормативно-правових актів, тобто єдиний спеціальний законодавчий акт у таких країнах відсутній. До таких країн можна віднести Велику Британію, ФРН, Францію, Бразилію.

4. Корисним для законодавства України є досвід Польщі, Чехії, Угорщини, Бразилії щодо надання іноземним інвестиціям національного режиму, не обмежуючи їхньої діяльності. Також є сенс запозичити досвід Німеччини та Угорщини щодо надання спеціальних пільг і преференцій іноземним інвесторам, які вкладають свої кошти у депресивні регіони, тобто регіони, що відстають за своїм економічним розвитком.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карлова О.А., Калашнікова Х.І. та ін. Соціально-економічний розвиток території: формування інвестиційної привабливості. Харків: Друкарня Мадрид, 2016. 182 с.
2. Кельдер Т.Л. Державне регулювання міжнародної економічної діяльності в умовах глобалізації. *Вісник Запорізького національного університету: Економічні науки*. 2010. № 1 (5). С. 148—153.
3. Стояненко І.В., Комариста О.І. Досвід державного регулювання інвестиційних процесів у розвинутих країнах та перспективи його використання в економіці України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 24. С. 20—23.
4. Шевченко Н.І. Досвід системи державного гарантування іноземного інвестування в різних країнах. *Економіка та держава*. 2010. № 4. С. 143—143.
5. Попова Ю.М., Тарасенко О.В. Світовий досвід регулювання міжнародної інвестиційної діяльності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 16. С. 77—80.
6. Богданова К.А. Адаптація закордонного досвіду використання іноземних інвестицій для забезпечення сталого розвитку України. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2017. № 4. С. 91—106.
7. Кирін А.В., Бакатин Д.В., Хорошилова А.В. Регулирование иностранных инвестиций в экономически развитых странах: учеб. пособ. М.: Изд-во Моск. ун-та, 2013. 71 с.
8. Бразилія у 2017 р. Презентація. URL: https://cci.dp.ua/tl_files/data/files/For%20your%20information/Prezentacija%20ekonomichnogo%20potencialu%20Braziliji.pdf (дата звернення: 12.03.2019).

9. Legal certainty guide for foreign investors in Brazil. Brazil imprensa nacional. 2018. 23 p. URL: <https://sistemas.mre.gov.br/kitweb/datafiles/Miami/en-us/file/LEGAL%20CERTAINTY%20GUIDE%20FOR%20FOREIGN%20INVESTORS%20IN%20BRAZIL.pdf> (дата звернення: 12.03.2019).
10. Ribeiro F.G., Casarotti R.R., Takuno T. The Foreign Investment Regulation Review. Brazil. The law reviews. Editions 6. October 2018. URL: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-foreign-investment-regulation-review-edition-6/1174862/brazil.pdf> (дата звернення: 12.03.2019).
11. Сахаров А.Г. Инвестиционная политика стран БРИКС через призму Рамочной концепции в области инвестиций ОЭСР. *Вестник международных организаций: образование, наука, новая экономика*. 2017. № 3. С. 160—181.
12. Махитко В.С., Полійчук М.В., Дудчик О.Ю. Інвестиційна діяльність: досвід Польщі та перспективи України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 27 (1). С. 45—48.
13. Парій Я.П. Особливості формування інвестиційного клімату в країнах з перехідною економікою (досвід республіки Польща). *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: «Управління»*. 2010. Вип. 2. С. 367—374.
14. Sinnathamby A.M., Czernicka J. D. Foreign Direct Investment in Poland: Key determinants and the impact of Poland's accession to European Union. URL: http://pure.au.dk/portal/files/8009/Master_Thesis_Czernicka_Sinnathamby.pdf (дата звернення: 12.03.2019).
15. Ель-Шаманді С.Х. Державне регулювання українсько-польської інвестиційної діяльності на центральному та регіональному рівнях. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 2. С. 253—259.
16. Department of State: 2014 Investment Climate Statement. Hungary. June 2014. URL: <https://www.state.gov/documents/organization/227351.pdf> (дата звернення: 10.03.2019).
17. Стукало Н.В., Хуторна А.В. Досвід державного регулювання іноземних інвестицій у країнах світу. *Економіка сьогодні: актуальні питання та перспективи*. URL: <http://economics-issues.com.ua/zmist-zhurnalu/ekonomika-sogodennya-aktualni-pitannya-ta-perspektivi-2012-1/dosvid-derzhavnogo-regulyuvannya-inozemnix-investicij-u-kra%D1%97nah-svitu/> (дата звернення: 10.03.2019).
18. Рубіш І.І. Державне регулювання інвестиційних процесів в перехідних економіках: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03. Львів, 2018. 282 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdzily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Dysertacii/2018_05/Rubish_Disert.pdf (дата звернення: 10.03.2019).
19. Лінтур І.В. Можливості використання зарубіжного досвіду інвестування в трансформаційній економіці України. *Ефективна економіка*. 2013. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_3_16 (дата звернення: 10.03.2019).
20. Чала В., Ушарова Ю., Мхітарян А. Аналіз чеського досвіду поліпшення інвестиційного клімату та можливість його адаптації в Україні. *Економічний простір*. 2016. № 107. С. 82—92.
21. Ustyenko V., Zeldina O. EU Investment policy as the basis for sustainable development: implementation prospects in Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*. 2019. Vol. 8. № 1. P. 40—52. <https://doi.org/10.14207/ejds.2019.v8n1p40>

Надійшла 20.04.2019

REFERENCES

1. Karlova O.A., Kalashnikova Kh.I. ta in. Sotsialno-ekonomichniy rozvytok terytorii: formuvannya investytsiinoi pryvabyvosti. Kharkiv: Drukarnia Madryd, 2016. 182 p. [in Ukrainian].
2. Kelder T.L. Derzhavne rehuliuвання mizhnarodnoi ekonomichnoi diialnosti v umovakh hlobalizatsii. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: Ekonomichni nauky*. 2010. No. 1(5). P. 148-153 [in Ukrainian].
3. Stoianenko I.V., Komarysta O.I. Dosvid derzhavnogo rehuliuвання investytsiinykh protsesiv u rozvynutykh krainakh ta perspektivu yoho vykorystannia v ekonomitsi Ukrainy. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2011. No. 24. P. 20-23 [in Ukrainian].
4. Shevchenko N.I. Dosvid systemy derzhavnogo harantuvannya inozemnoho investuvannya v riznykh krainakh. *Ekonomika ta derzhava*. 2010. No. 4. P. 143-143 [in Ukrainian].
5. Popova Yu.M., Tarasenko O.V. Svitovyi dosvid rehuliuвання mizhnarodnoi investytsiinoi diialnosti. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. 2017. No. 16. P. 77-80 [in Ukrainian].
6. Bohdanova K.A. Adaptatsiia zakordonnoho dosvidu vykorystannia inozemnykh investytsii dlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy. *Visnyk SumDU. Seriia "Ekonomika"*. 2017. No. 4. P. 91-106 [in Ukrainian].
7. Kirin A.V., Bakatin D.V., Horoshilova A.V. Regulirovanie inostrannykh investitsij v jekonomicheski razvitykh stranah: ucheb. posob. M.: Izd-vo Mosk. un-ta, 2013. 71 p. [in Russian].
8. Brazyliia u 2017. Prezentatsiia. URL: https://cci.dp.ua/tl_files/data/files/For%20your%20information/Prezentacija%20ekonomichnogo%20potencialu%20Braziliji.pdf [in Ukrainian].
9. Legal certainty guide for foreign investors in Brazil. Brazil imprensa nacional. 2018. 23 p. URL: <https://sistemas.mre.gov.br/kitweb/datafiles/Miami/en-us/file/LEGAL%20CERTAINTY%20GUIDE%20FOR%20FOREIGN%20INVESTORS%20IN%20BRAZIL.pdf>

10. Ribeiro F.G., Casarotti R.R. and Takuno T. The Foreign Investment Regulation Review. Brazil. The law reviews. Editions 6. October 2018. URL: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-foreign-investment-regulation-review-edition-6/1174862/brazil.pdf>
11. Saharov A.G. Investicionnaja politika stran BRIKS cherez prizmu Ramochnoj koncepcii v oblasti investicij OJeSR. *Vestnik mezhdunarodnyh organizacij: obrazovanie, nauka, novaja jekonomika*. 2017. No. 3. P. 160-181 [in Russian].
12. Makhitko V.S., Poliiichuk M.V., Dudchuk O.Iu. Investytsiina diialnist: dosvid Polshchi ta perspektyvy Ukrainy. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Ekonomika i menedzhment*. 2017. Iss. 27(1). P. 45-48 [in Ukrainian].
13. Parii Ya.P. Osoblyvosti formuvannia investytsiinoho klimatu v krainakh z perekhidnoiu ekonomikoiu (dosvid respubliky Polshcha). *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Serii: "Upravlinnia"*. 2010. Iss. 2. P. 367-374 [in Ukrainian].
14. Sinnathamby A.M., Czernicka J. D. Foreign Direct Investment in Poland: Key determinants and the impact of Poland's accession to European Union. URL: http://pure.au.dk/portal/files/8009/Master_Thesis_Czernicka_Sinnathamby.pdf
15. El-Shamandi S.Kh. Derzhavne rehuliuвання ukraïnsko-polskoi investytsiinoi diialnosti na tsentralnomu ta rehionalnomu rivniakh. *Aktualni problemy derzhavnogo upravlinnia*. 2013. No. 2. P. 253-259 [in Ukrainian].
16. Department of State: 2014 Investment Climate Statement. Hungary. June 2014. URL: <https://www.state.gov/documents/organization/227351.pdf>
17. Stukalo N.V., Khutorna A.V. Dosvid derzhavnogo rehuliuвання inozemnykh investytsii u krainakh svitu. *Ekonomika sohodennia: aktualni pytannia ta perspektyvy*. URL: <http://economics-issues.com.ua/zmist-zhurnalu/ekonomika-sogodennya-aktualni-pitannya-ta-perspektivi-2012-1/dosvid-derzhavnogo-regulyuvannya-inozemnix-investicij-ukra%D1%97nax-svitu/> [in Ukrainian].
18. Rubish I.I. Derzhavne rehuliuвання investytsiinykh protsesiv v perekhidnykh ekonomikakh: dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.03. Lviv, 2018. 282 p. [in Ukrainian]. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Dysertacii/2018_05/Rubish_Disert.pdf
19. Lintur I.V. Mozhlyvosti vykorystannia zarubizhnogo dosvidu investuvannia v transformatsiinii ekonomitsi Ukrainy. *Efektivna ekonomika*. 2013. No. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_3_16 [in Ukrainian].
20. Chala V., Usharova Yu., Mkhitarian A. Analiz cheskoho dosvidu polipshennia investytsiinoho klimatu ta mozhlyvist yo ho adaptatsii v Ukraini. *Ekonomichniy prostir*. 2016. No. 107. P. 82-92 [in Ukrainian].
21. Ustymenko V., Zeldina O. EU Investment policy as the basis for sustainable development: implementation prospects in Ukraine. *European Journal of Sustainable Development*. 2019. Vol. 8. No. 1. P. 40-52. <https://doi.org/10.14207/ejsd.2019.v8n1p40>

Received 20.04.2019

Е.А. Хримли, Е.Ю. Гостева

Институт экономико-правовых исследований НАН Украины, г. Киев, Украина

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ

Отмечено, что основой правового регулирования инвестиционной деятельности служит законодательная база страны, которая регулируется органами государственной и региональной власти и влияет на инвестиционную привлекательность. Исследован опыт некоторых зарубежных стран относительно правового регулирования инвестиционной деятельности. Исследуемые страны разделены на такие, в которых имеется единый специальный законодательный акт, регулирующий инвестиционную деятельность, и такие, в которых инвестиционная деятельность регулируется совокупностью нормативно-правовых актов, то есть единый специальный законодательный акт в таких странах отсутствует. На основании исследованного зарубежного опыта определены отдельные положения, которые могут быть полезными Украине.

Ключевые слова: правовое регулирование, инвестиционная деятельность, инвестиционное законодательство, инвестиционная привлекательность, единый специальный законодательный акт, совокупность нормативно-правовых актов, зарубежные страны.

K.O. Khrimli

Institute of Economic and Legal Researches of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0001-8547-0842

O.Yu. Gostieva

Institute of Economic and Legal Researches of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1203-8933

LEGAL REGULATION OF INVESTMENT ACTIVITY IN FOREIGN COUNTRIES

The article states that the basis of legal regulation of investment activity is the legislative base of the country, which is regulated by state and regional authorities and affects investment attractiveness. The level of investment attractiveness of the country will depend on how effective the legislative system works.

The authors of the article investigate the experience of legal regulation of investment activity in some foreign countries. The distribution of the studied countries is done on the same, which have a special single legal act regulating investment activity, namely: Poland, Hungary, Czech Republic, and those in which investment activity is regulated by a complex of normative legal acts, that is, the only special legislative act in such countries is non-available. These countries include Britain, Germany, France, Brazil.

Summarizing the analyzed experience of foreign countries, the authors came to the conclusion that the legal regulation of investment activity affects the level of investment attractiveness of another country. For the legislation of Ukraine useful experience of Poland, the Czech Republic, Hungary, Brazil can become useful regarding the provision of foreign investments to the national regime, without limiting their activities. Also, it makes sense to borrow the experience of Germany and Hungary to grant special privileges and preferences to foreign investors, investing in depressed regions, that is, regions lagging behind their economic development.

Keywords: legal regulation; investment activities; investment legislation, investment attractiveness, single special legislation, complex of regulatory acts, foreign countries.